

PESEL dla cudzoziemców - wyjaśnienia

2021-06-02

Sprostowanie do reportażu w wieczornym wydaniu „Kroniki Krakowskiej” z 1 czerwca br.

Przedstawienie Urzędu Miasta Krakowa jako organu, który działa niezgodnie z przepisami oraz błędnie interpretuje i stosuje obowiązujące przepisy dotyczące nadania numeru PESEL, jest karygodne i całkowicie mija się z faktami.

Przepis, na który powołuje się pan Rafał Grabowski z Fundacji Współpracy Polsko-Ukraińskiej u-WORK, dotyczy tylko i wyłącznie jednej z wielu podstaw do jego nadania, wymaganej do wskazania w procedurze złożenia wniosku o nadanie numeru PESEL, w oparciu o przepisy odrębne, tj. na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności (Dz.U. z 2021 r., poz. 510). Stanowi więc przepis szczególny, który zobowiązuje osobę do posiadania numeru PESEL – w tym przypadku jako identyfikatora podatkowego.

Tryb i sposób wnioskowania o nadanie numeru PESEL określa sama ustawa o ewidencji ludności. Art. 18 tej ustawy wskazuje jednoznacznie na sposób określenia właściwości organu do rozpatrzenia wniosku o nadanie numeru PESEL. Jest to kolejno: organ gminy właściwy do zameldowania na pobyt stały albo na pobyt czasowy, w przypadku braku miejsca zameldowania – organ gminy właściwy dla siedziby pracodawcy. Gdy właściwość nie jest możliwa do określenia w powołany sposób, zgodnie ze wskazanym przepisem, organem właściwym dla rozpatrzenia wniosku jest organ gminy właściwy dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.

Taki stan prawny obowiązywał 1 czerwca br., tj. w dniu publikacji omawianego reportażu. Zmiana przepisu o właściwości organu wejdzie w życie dopiero z dniem 1 lipca 2021 r.

Wystarczyło odrobinę dociekliwości dziennikarskiej i sięgnięcia do właściwych i aktualnie obowiązujących przepisów, aby sprawę wyjaśnić. Jak widać, dziennikarce przygotowującej reportaż zabrakło chęci do zweryfikowania w rzetelny sposób podnoszonych przez inicjatora reportażu twierdzeń. Tym samym materiał opiera się na błędnych założeniach i przedstawia błędny obraz Urzędu Miasta Krakowa.

Podsumowując, w przypadku bohaterki reportażu, która nie posiada zameldowania w Krakowie, nie przedstawiła także dokumentów wskazujących, że siedzibą jej pracodawcy jest Kraków, organem właściwym dla złożonego wniosku o nadanie numeru PESEL jest Urząd Dzielnicy Warszawa Śródmieście. Trzeba jeszcze raz podkreślić, że Urząd Miasta Krakowa nie kwestionuje podstawy nadania numeru PESEL, jaką jest przepis art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. z 2020 r. poz. 170 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 czerwca br. Brak było w tym przypadku wyłącznie właściwości Urzędu Miasta Krakowa do rozpatrzenia wniosku. Gdyby bohaterka reportażu wystąpiła z takim wnioskiem 1 lipca 2021 r., jak najbardziej wniosek zostałby rozpatrzony przez Urząd Miasta Krakowa.

Podkreślenia wymaga jednocześnie fakt, że Ustawa o ewidencji ludności (Dz.U. z 2021 r., poz. 510) wprowadza obowiązek meldunkowy, który dotyczy zarówno obywateli Polski, jak i cudzoziemców. W przypadku braku możliwości dokonania zameldowania w trybie

zgłoszeniowym (przy okienku), np. z uwagi na brak umowy najmu itp., ustawodawca, aby umożliwić osobie dopełnienie ciążącego na nim obowiązku, daje możliwość zameldowania w drodze postępowania administracyjnego – meldunkowego. Wówczas wydawana jest decyzja orzekająca o zameldowaniu, o ile spełnione są przesłanki do zameldowania (art. 31 ustawy). Ustawodawca osobie, która „nie może” się zameldować, daje możliwość dopełnienia obowiązku meldunkowego.

Z zupełnie inną sytuacją mamy do czynienia, gdy na osobie nie ciąży obowiązek meldunkowy. Właśnie w takim przypadku ustawodawca daje możliwość nadania numeru PESEL na podstawie odrębnych przepisów. Jednak procedura ta nie jest procedurą fakultatywną dla nadania numeru PESEL z urzędu przy zameldowaniu i nie może być stosowana dowolnie.

Organ gminy ma obowiązek działać zgodnie **z przepisami prawa i stać na straży praworządności**. Dlatego też nie może ignorować faktu, że osoba, na której ciąży obowiązek meldunkowy, nie dopełnia go, a występuje o nadanie numeru PESEL w trybie wnioskowym. Art. 7 ustawy o ewidencji ludności wskazuje, jakie dane gromadzone są w rejestrze PESEL, **są to przede wszystkim dane osób zamieszkujących** na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (w tym cudzoziemców) i **mogą to być** dane osób obowiązanych na podstawie odrębnych przepisów do posiadania numeru PESEL. Rejestr PESEL jest rejestrem referencyjnym, stąd ważne jest, aby gromadzone w nim były wszystkie dane osób, które są nim objęte – daną taką jest adnotacja o miejscu zameldowania.

Podsumowując, numer PESEL nadawany jest z urzędu poprzez zameldowanie cudzoziemca. Dopiero w przypadku, gdy nie ciąży na nim obowiązek meldunkowy, a jest on zobowiązany do posiadania numeru PESEL, ustawodawca daje możliwość wystąpienia z wnioskiem o jego nadanie na podstawie odrębnych przepisów.

Zaznaczenia wymaga także fakt, że zgodnie z art. 59 ustawy o ewidencji ludności: „Cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatelem państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub obywatelem Konfederacji Szwajcarskiej, który nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku meldunkowego, **podlega karze grzywny**”.

Wydział Spraw Administracyjnych
Urzędu Miasta Krakowa